

I. A közgyűlési jegyzőkönyv részvényesi hitelesítésének meglétét a cégbíróság a változásbejegyzési eljárásban a bekezdése alapján vizsgálni köteles. Amennyiben pedig a vizsgálat nem történt meg, és a jegyzőkönyv részvényesi hitelesítést nem tartalmaz, a változásbejegyző végzés jogsabálysértő.

II. A hitelesítés elmaradása esetén a hiányosság pótolható, a jogsabálysértés kiküszöbölhető abban az esetben is, ha a közgyűlésen erre megválasztott részvényes nem kívánja a jegyzőkönyvet hitelesíteni. Nincs ugyanis akadálya annak, hogy a részvénytársaság szabályszerűen összehívott újabb közgyűlésen a korábbi – hitelesítés nélküli jegyzőkönyvben rögzített – határozatait ismételten meghozza (megerősítse), és az újabb közgyűlésen megválasztott jegyzőkönyv-hitelesítő a hitelesítéssel (az újabb) jegyzőkönyvet ellássa.

Győri Ítéltábla :Pf.IV.20.186/2006/4. szám

Az alkalmazott jogsabályok :Ctv.44.§(1) bek., 46.§ (1) bek.,47.§(1) és (2) bek..

A felperesek módosított keresetükben a megyei bíróság mint cégbíróság 2005. június 28. napján kelt változásbejegyző végzése – felpereseket érintő adatai – jogsabálysértésének megállapítását, az annak alapjául szolgáló 2005. május 26. napján kelt alapító okirat módosítás érvénytelenségének megállapítását, és a Ptk.237.§-a alapján az eredeti állapot helyreállítását kérték.

A felperesek keresetük ténybeli alapjaként előadták, hogy az alperes 2005. május 26. napján megtartott közgyűlése az I.r. felperest – mint az igazgatóság tagját – választotta a jegyzőkönyv-hitelesítőnek. A közgyűlésen – egyéb mellett – egyhangú határozat született a volt többségi részvényesnek 35 millió Ft vissza nem térítendő támogatás juttatásáról (1/2005. számú határozat); az igazgatóság feljogosításáról törzsrészvény visszavásárlására a névérték 24-25 %-a vételáron (6/2005.); 4660 db szavazatra nem jogosító osztalékelsőbbbségi részvény szavazatra jogosító osztalékelsőbbbségi részvénné átalakításáról (7/2005.) és az alapító okirat módosításáról (8/2005. számú határozat). A közgyűlési jegyzőkönyv írásba foglalását követően az I.r. felperes megtagadta a jegyzőkönyv hitelesítését arra hivatkozással, hogy a jegyzőkönyvbe foglalt határozatok nem azonosak az elfogadott határozatokkal, a közgyűlési jegyzőkönyv tartalma nem egyezik meg a közgyűlésen elhangzottakkal. A felperesek rámutattak, hogy az 1997. évi CXLIV.tv. (Gt.II.) 239.§ /2/ bekezdése előírja a részvénytársaság közgyűlési jegyzőkönyvének hitelesítését, amelyet a cégbíróságnak az 1997. évi CXLV.tv. (Ctv.) 44.§-a alapján vizsgálnia kellett volna, a hiánypótlásra felhívás azonban a cégbírósági változásbejegyzési eljárásban elmaradt, ezért a cégbíróság változásbejegyző végzése jogsabálysértő. A megyei bíróság mint cégbíróság 2005. június 28. napján kelt 96. sorszám alatti változásbejegyző végzése a 8. rovatban az alapító okirat módosításának hatályát (2005. május 26.), a 15. rovatban az egyik felügyelőbizottsági tag lalcímváltozását, míg az 5. rovatban 4660 db osztalékelsőbbbségi részvény szavazatra jogosító részvénné átalakítását tartalmazta.

A felperesek az elsőfokú eljárásban „jogi szakvéleményt” csatoltak, amelynek egyik következtetése szerint a jegyzőkönyv hitelesítés elmaradása miatti jogszabálysértő állapot nem szüntethető meg, mivel hitelesítésre nem lehet kötelezni a hitelesítést megtagadó részvényt. Ezért a Ctv.47.§ /2/ bekezdése alapján a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése és az alapító okirat módosításának érvénytelensége az egyetlen lehetséges jogkövetkezmény.

Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a kereset elutasítását kérte a felperesek keresetösségi jogának hiányában a Gt.47.§ /4/ bekezdésére hivatkozással. Másodlagosan nem vitatta a jegyzőkönyv hitelesítés elmaradása – mint jogszabálysértés – tényét, azonban kérte a változásbejegyző végzés hatályában fenntartását a jogszabálysértés megállapítása mellett. Hivatkozott arra, hogy a bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perben a forgalombiztonság és a jogbiztonság érdekében az adatváltozások jogszerűségét lehetőleg a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése nélkül kell biztosítani, különösen így van ez a perbeli eljárási-alaki szabálysértés esetén. Előadta, hogy a sérelmezett közgyűlésen meghozott határozatok végrehajtása már megtörtént, ezek a gazdasági események szerepelnek a részvénytársaság mérlegében is. Állította, hogy a jegyzőkönyv hitelesítőnek megválasztott I.r. felperes rosszhiszeműen járt el a hitelesítés megtagadásánál, mert elolvasás nélkül tagadta meg a jegyzőkönyv hitelesítését.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította az alperes 2005. május 26. napján megtartott közgyűlése jegyzőkönyve és az elfogadott alapító okiratmódosítás érvénytelenségét, azokat ítélete jogerőre emelkedésétől számított 45. napig hatályossá nyilvánította, ezt követően pedig a 96. sorszám alatti változásbejegyző végzés 5. rovatra vonatkozó részeit hatályon kívül helyezte, míg ezen túlmenően a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság rendelkezett a cégbíróság megkereséséről a szükséges intézkedések megtétele érdekében.

Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában megállapította, hogy a cégbíróság a változásbejegyzési eljárásban a Ctv.44.§ /1/ bekezdés alapján nem vizsgálta, hogy a közgyűlési jegyzőkönyv a Gt.II.239.§ /2/ bekezdése alapján tartalmazza-e a szükséges részvényesi hitelesítést, és elmulasztotta a hiánypótlásra felhívó végzés kiadását. Ezt a jogszabálysértést az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy a hitelesítés nélküli jegyzőkönyv, illetve a nem hiteles jegyzőkönyvbe foglalt határozatok – és így az alapító okirat módosítás is – érvénytelen. Az elsőfokú bíróság a jogszabálysértés jogkövetkezményeként nem tartotta alkalmazhatónak a Ctv.47.§ /1/ bekezdésében meghatározottakat, mivel az érvénytelenség oka álláspontja szerint nem küszöbölhető ki, a 2005. május 26. napján megtartott közgyűlés jegyzőkönyvén a hitelesítőnek választott részvényes aláírása nem pótolható. Ezért az alkalmazandó jogkövetkezményeket a Ctv.47.§ /2/ bekezdése alapján határozta meg. Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta viszont a Ptk.237.§ alapján az eredeti állapot helyreállítására irányuló keresetet, mivel a Ctv.46.§ /1/ bekezdése szerinti perben alkalmazandó jogkövetkezményeket a Ctv.47.§ speciális szabályai határozzák meg.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést az elsőfokú ítélet részbeni és oly módon történő megváltoztatása iránt, hogy a másodfokú bíróság a jogszabálysértés megállapítása mellett a változásbejegyző végzést hatályában fenntartja és mellőzi az elsőfokú ítélet alapító okirat módosítás érvénytelenségére – valamint az elsőfokú ítélet indokolásának közgyűlési határozatok érvénytelenségére – vonatkozó megállapításait.

Fellebbezésének indokolásában az alperes az elsőfokú bíróság ítéletét a nem vitatott jogszabálysértés következményeinek megállapításai tekintetében megalapozatlannak nevezte, hivatkozott a Ctv.47.§-ára vonatkozó joggyakorlatra, amely szerint elsődleges cél a „gazdasági biztonság” szem előtt tartásával a jogszabálysértés megállapítása mellett a bejegyzésnek megfelelő állapot fenntartása. Álláspontja szerint még a változásbejegyző végzés hatályában fenntartása mellett sem kötelező a cégbíróságnak intézkedés megtételére kötelezni a céget, hanem csak szükség esetén.

Az alperes fellebbezésében vitatta az elsőfokú bíróság azon értelmezését, hogy a jegyzőkönyv hitelesítés nélküli kellékhányos jegyzőkönyvbe foglalt alapító okirat módosítás, illetve a cégjegyzéki adatokat nem érintő egyéb közgyűlési határozatok érvénytelenek lennének a hitelesítés elmaradása miatt. A közgyűlési határozatok ugyanis szabályszerűen összehívott és megtartott közgyűlésen születtek meg.

A fellebbezésben vitatta az elsőfokú perköltségben marasztalását is, mivel álláspontja szerint csak részben volt pervesztes.

Az alperes a fellebbezési eljárásban csatolta a 2006. május 30. napján megtartott közgyűlés jegyzőkönyvét, amely közgyűlésen – részvényes által hitelesített jegyzőkönyvbe foglalt – 9.-14./2006. számú határozataival megerősítette és fenntartotta a 2005. május 26. napján meghozott 3.-8./2005. számú határozatait, benne az alapító okirat módosításáról rendelkező határozatot is.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték az elsőfokú eljárásban kifejtett indokokra tekintettel. Előadták, hogy az alperes 2006. május 30. napján megtartott közgyűlésén meghozott határozatok felülvizsgálata iránti az I.r. felperes keresetlevelet terjesztett elő, annak egy – bírósági érkeztető bélyegző nélküli – példányát a fellebbezési iratokhoz csatolták.

Az ítélőtábla – a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között eljárva – megállapította, hogy a fellebbezés alapos, az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg a perben támadott változásbejegyző végzés jogszabálysértő voltának jogkövetkezményeit.

A jelen eljárásban alkalmazandó, a cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV.tv. (Ctv.) 46.§-ának /1/ bekezdése a változásbejegyzési kérelemnek helyt adó bejegyző végzéssel szemben a fellebbezési jogot kizárja, ugyanakkor lehetőséget biztosít arra, hogy a végzésben foglalt adatok tartalmának jogszabályba ütközése miatt az ügyész, továbbá az, akire a végzés

rendelkezést tartalmaz – a rendelkezés őt érintő részére vonatkozóan – pert indítson a végzés hatályon kívül helyezése iránt.

A Ctv.47.§ /1/ bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben a bíróság a keresetnek helyt ad, a jogszabálysértés megállapítása mellett a végzést – a 2. bekezdésben foglalt kivétellel – hatályában fenntarthatja, és szükség esetén kötelezi a céget a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételére. E törvényhely /2/ bekezdése a létesítő okirat, vagy módosítása nem orvosolható érvénytelensége esetére azt mondja ki, hogy ebben az esetben a bíróság az érvénytelenség megállapítása mellett a bejegyző (változásbejegyző) végzést hatályon kívül helyezi.

Az idézett törvényi rendelkezéseknél a Ctv. – annak miniszteri indoklásából is kitűnően – azt az elvet tartja szem előtt, hogy lehetőség szerint a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése nélkül valósuljon meg a közhiteles cégjegyzékbe bejegyzett adatváltozások jogszerűsége, a jogszabálysértő állapot megszüntetése (Legfelsőbb Bíróság Gf.II.31.679/2000/3. szám). Ezt indokolja ugyanis a Ctv. preambulumban is megfogalmazott gazdasági forgalom biztonsága és a hitelezővédelem elve. Így a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perben a bíróságnak a kereset alapján azt kell vizsgálnia, hogy az abban felhozott jogszabálysértés olyan súlyú-e, amely indokolja a jogszabálysértő változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezését, avagy akár a cég önkéntes jogkövető magatartásával, illetve a perbíróság intézkedésre felhívásával a jogsértő állapot kiküszöbölhető. Csak a létesítő okirat, illetve módosítása nem orvosolható érvénytelensége esetén mellőzhetetlen a Ctv.47.§ /2/ bekezdése alapján a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése.

A konkrét esetben az alperes által nem vitatottan a 2005. június 28. napján megtartott közgyűlés jegyzőkönyve nem tartalmazta – a jelen eljárásban alkalmazandó, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV.tv. (Gt.II.) 239.§ /2/ bekezdésében előírt – részvényesi hitelesítést, mely kétségtelenül sérti a törvény említett kogens rendelkezését. A részvényesi jegyzőkönyv hitelesítés nem pusztán a részvénytársaság közgyűléséről elkészült jegyzőkönyv aláírását jelenti, hanem annak a részvényesi – tehát: a részvénytársaság szervezetétől független – alátámasztását, hogy az okirat megfelel a közgyűlési jegyzőkönyvvel szemben támasztott alaki és tartalmi feltételeknek, és az helytállóan, a valóságnak megfelelően rögzíti a közgyűlésen elhangzottakat és a határozatokat. Ezért – az elsőfokú bíróság helytálló megállapítása szerint – a közgyűlési jegyzőkönyv részvényesi hitelesítésének meglétét a cégbíróság a változásbejegyzési eljárásban a Ctv.44.§ /1/ bekezdése alapján vizsgálni köteles. Amennyiben pedig a vizsgálat nem történt meg, és a jegyzőkönyv részvényesi hitelesítést nem tartalmaz, a változásbejegyző végzés – nyilvánvalóan – jogszabálysértő.

A fellebbezési eljárásban az említettek és a fellebbezési kérelem alapján az ítéletábrának csupán arra vonatkozóan kellett állást foglalnia, hogy ez a jogszabálysértés olyan súlyú-e, amely indokolja a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezését, illetve az alapító okirat módosítás érvénytelensége megállapítását.

Ebben a kérdésben az ítélőtábla álláspontja megegyezik a korábban kialakult bírósági gyakorlattal, amely a részvénytársaság közgyűlési jegyzőkönyve hitelesítésének elmaradását nem tekinti olyan mérvű jogszabálysértésnek, amely indokolná a változásbejegyző végzés, avagy a meghozott közgyűlési határozatok hatályon kívül helyezését (Legfelsőbb Bíróság Gfv.II.32.768/2000/4.). A jegyzőkönyv hitelesítés elmaradása esetén ugyanis – szemben a felperesek jogi álláspontjával – a hiányosság pótolható, a jogszabálysértés kiküszöbölhető. Amennyiben a közgyűlésen jegyzőkönyv-hitelesítőnek megválasztott részvényes nem kívánja a jegyzőkönyvet hitelesíteni, nincs ugyanis annak akadály, hogy a részvénytársaság szabályszerűen összehívott újabb közgyűlésen a korábbi – hitelesítés nélküli jegyzőkönyvben rögzített – határozatait ismételten meghozza (megerősítse), és az újabb közgyűlésen megválasztott jegyzőkönyv-hitelesítő a hitelesítéssel (az újabb) jegyzőkönyvet ellátása (Legfelsőbb Bíróság Gf.II.31.782/1998/4., Cgf.VII.30.528/1994/2., Cgf.II.30.003/1993/2. szám). Nem arról van szó ugyanis, hogy a jegyzőkönyv hitelesítés elmaradása irreverzibilis hiányosság, hanem hogy – a változásbejegyzés alapjául is szolgáló – közgyűlési határozatokat tartalmazó jegyzőkönyv részvényesi hitelesítéssel kerüljön a cégbíróságra benyújtásra. Ha a részvénytársaság utóbb részvényesi hitelesítéssel ellátott jegyzőkönyvet nyújt be a cégbírósághoz, amely tartalmazza a korábban meghozott határozatokat, a jogsértés orvoslást nyer, és nincs szükség a már bejegyzett változások hatályon kívül helyezésére.

Ugyanezen okból téves az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontja, hogy a hitelesítés nélküli jegyzőkönyvbe foglalt alapító okirat módosítás érvénytelen, illetőleg téves annak megállapítása is, hogy a cégjegyzéki adatokat nem érintő közgyűlési határozatok érvénytelenek lennének. Ezeket a határozatokat ugyanis a Ctv.44.§ /1/ bekezdése alapján a cégbíróságnak a változásbejegyzési eljárásban sem kellett vizsgálnia, így azok a változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránti perben sem voltak a vizsgálat tárgyává tehetőek (2001/452. Polgári Elvi Határozat).

A fellebbezési eljárásban az alperes a felperesek keresetében kifogásolt jogszabálysértést olyan módon küszöbölte ki, hogy a 2006. május 30. napján megtartott közgyűlésen a 3.-8./2005. számú határozatait ismételten meghozta, azokat megerősítette, így a jogszabálysértő állapot megszüntetéséhez további intézkedés nem szükséges. Ezért az ítélőtábla a Pp.253.§ /2/ bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítélete megfellebbezett rendelkezéseit megváltoztatta, és a Ctv.47.§ /1/ bekezdése alapján – a jogszabálysértés megállapítása mellett – a változásbejegyző végzés támadott rendelkezését hatályában fenntartotta.

A fellebbezési eljárásban annak nem volt jelentősége, hogy az I.r. felperes a 2006. május 30. napján megtartott közgyűlés határozatai felülvizsgálata iránt keresetlevelet terjesztett elő a megyei bíróságon, ugyanis ennek az eljárási cselekménynek jelen perbeli kihatása csak akkor lehetne, ha a peres bíróság a támadott határozatokat hatályon kívül helyezte, avagy végrehajtásukat felfüggesztette volna (Gt.II.47.§ /5/ bek.). A határozatok végrehajtása felfüggesztése esetén sor kerülhetett volna a per tárgyalásának felfüggesztésére (Pp.152.§ /2/ bek.), azonban az említett határozatok

meghozatalát az I.r. felperes képviselője sem állította, így az alperes legfőbb szerve által meghozott határozatok a cég működésére irányadóak.